اثر: عبدالله بن عبدالصالح

۲۶۵

تیاتر چیلره چبقسز تیلیگرام

ناشر: عبدالجمیل ملا علی اکبر اوغلی بیکتیمیرف.

قزانده، چیژوۋی مطبعه‌سی

۱۹۰۹ سنه.

КАЗАНЬ.

Типо-литографія Н. М. ЧИЖОВОЙ.

1909.

تیاترچیلره چبقسز تیلیگرام.

اوشبو اثرمزی وعده‌مز بوینچه تیاترچیلره مکتوب نام اثرمزه الحاق ایده‌رك بر مقدمه ایکی تبریك برچبقسز تیلیگرام وبر خاتمه‌دن جییوب ترتیب ایدرم هر ایکی رسالمده تیاتر محب‌لری اولان قرداشلریمه تیاتر، کلوب اوین وادبسزلك کیچه‌لرینك ترقی ومسلمانلر آراسنده تعمیمی اوچون بتون اجتهادلرون صرف ایدرك دین وملّت خادمی اولاچق شاکردلرمزگه عقل وفکرلرون علم ومعارف نوری ایله تنویر ایدر وقتلرنده انواع دسیسه ویالغانلر ایله تیاتر وما اشبه‌لری ملّته خدمت دیه کوستروب، علم ومعارفدان اِلْهٰا ومشغول ایتدکلری اوچون آغر وآچی سوزلر یازوب خاطرلرون قرمه‌غه سبب اولسم وبونکله وجدانم مغموم اولسه‌ده نه قیلمق کیرك معارف اسلامیه ودین محمدیه صلی الله تعالی علیه وسلمگه شوق ومحبّتم مطلوب ان ترقییه مانع اولرق علوم ومعارف اورنینه سؤ اخلاقه سبب ان آوروپا موداسون قبول ایتکان تیاتر محبلرینك خاطر شریفلرن رعایه ایدوگه آرتق تحمل ایتمیور بلکه بالعکس تیاترچیلره کبی آدملر؟ وامّتك جهالتندن نه روشده فائده ایده‌لر؟ تر وباشقه‌لری نه روشده شیطان تزاغی ایدوکون کوسترو گور ایدیور. لهذا بن گرچه ارباب قلمدن معدود اولمسمده علوم و[illegible]رف اسلامیه‌دان غاری وآبی بر طاقم تاتار تیاترچیلرینك [illegible]ش جبلروندان یاصالغان تزاقلرون قلمم ایله کوستروب قرداومی

اگاه ایده‌چکم شك یوق بو رساله‌نی میدان انتشاره قویولغاچ، بعض تیاترچیلر غیرت ایدرك شیخ نجدینك تعلیمی وبارابوزلرك ادبی ایلان بزلری رد ایدم دیه اوّلگی کبی گنه اوزلرون رد ایدرلر. مندان مقدم تیاترچیلره مکتوب نام رساله‌مز چقغاچ‌نی چوکچ ژورنالنی بزلری بر بخاری ظن ایدرك تیاترلرون بخاراده اولان لوطیونلرك بزمُلرینه تشبیه قیلوب شوندای بر قباحت اورن ایدکون بلا شعور اقرار ایدرك، نیك سین شوندای یخشی اورننی ذم قیله‌سك بخاراده وقت بزمُده اولغانگزی اونتدگزمی؟ ثلله بزنك تیاتر واوین کیچه‌لرمز بخاراده اولان بزامدن کیم مونی دیه بزلره خطاباً برمقاله یازلغان ایدی. کوبنی ترمادی شولوق ژورنال رانبورده تیاتر اولغانینه (العیاذ بالله) الله تعالی‌گه حمد شکرلر قیلوب اظهار مسرة ایدرك اوزینك نه معقوله تاتار وملّته خدمتی نه‌دان عبارة ایدکون بتون عالمه آچق روشده یازوب کوستردی. شك یوق شول افندیلر رسما تاتارلر، لکن شونی یقینا بلملی‌که: قلبنده توزان قدر اولسون ایمانی اولان آدم بویله حراملره (العیاذ بالله) حمد وشکرلر قیلمقی بویله ترسون غزیته وژورنال‌لار ایله اعلان ایدوگه بیله جرأة ایتمس دیه ظن ایدرم. شولایده بو آدمه حسن ظن ایدرك، بویله قباحتینه جهالتی سبب اولمش دیورم. یوقسه حرام ومکروه‌لره حمد وشکرلر قیلمق کفر وضلالة ایدوکون بله تروب شول اشکه جرأة ایتدی دیسا ایدوم... بر مثقالده کم توگل دیه حکم ایدر ایدوم. حقی اولمسه کیرك بنم خطابم هب مسلمانلره وآنلری اگاه قیلمق استرم یوقسه برنچی اسلام محبّی وملّة خادمی دعوی‌سنده اولان محررلرمز تیاتر وباشقه‌لری حرام ایدوکلرون بله تروب اسلام غزته‌لری ایله مسلمانلر آراسنده اعلان اینکاچ، خطابه صالح اولمغان جاهل وحیادن

غاری تاتار ژورناچیلرندان نه امید ایتمك کیرکده ونه دیوب خطاب ایتمك کیرك.

عفو ایدوکز حاضر بزم خلق تیاتر مجموعه‌سی اوقورغه اورلگان لهذا بنده کتابمی تیاتر ومجموعه‌سی شکلنده ترتیب ایدرم.

کورنوشی صالقون وبورانلی بر کون ایرته ساعت اون برنچی جار بوینك چوبلك وتیرس‌لر اورتاسینه صالونغان ایشوگی ایکی یاقغه آچولمالی، تره‌زه‌سز بر یورط ایشوگی تبونده خط وتیلیگرام‌لر کیتروچی پوچطه خدمتکاری بیك قزو وقاطی یورط ایشوگون قاقمقده قادالغانلر تون بوینچه جریلرده ساعت اون برگه قدر ات‌لر کبی بوقلیلار دیه صوقرانمقده ایدی. شول وقت یورط اچندان ها، ها، ها آ، آ، آو، آو، دیه آغزی آچوب بیك قاطی کیرلوب ایسنه‌گنده چغا ترغان تاوش آرتندن (احنو تام) دیه بیك آغرلق ایله آچولانا آچولانا بر آدم یورط ایشوگون کیلوب آچدی. بو وقت بتون یورط اچی کورنمکده ایدی. ایشوك آچقان آدم اورته‌چه بویلی چاچ ومیبوق‌لری اوزون اولرق بوتالانوب بتکان. موینده قارالوب بتکان قاطرغی یاقا. اوستنك قزل کولمك اوستندان ژیلیتکه آستندن آزغنه کورنوب ترمقده اولان یالترا وقلی پویاسکه، آیاغنده ایسکی شیبلیت اوستندان صالنغان چالباری ملت خدمتنك یری یری بالق اوچلری توزوب چوقلنسه‌ده تزلانوب اولترونی کورمدوکندن بیك طوغری اولارق صالنوب ترمقده اشته شول روشده اولان حسیس افندی کبك ایرته واویله وقتلرون کمال تنچلق ایله یوقلاب اوزدرو عادتی الکن بو وقت ساعت اون برگنه اولوب یوقیسی تویمادقندان کوزلرون اوغالاب آچا آلمای ترغان وقتده آلوکز شول امانتلری بیك اوزاق یوقلیسز ایکن دیه سویلنگان تاوشقه کوزون آچوب جیبرسه آلدونده

بر نیچه پا کینلر توتقان پوچطه خدمتکارون کوروب آح عیب ایتمگز افندم کیچه ملّت ملّت دیه ایرته ترغاچده کوندوز ساعت ایکیده چغوب تونگی ساعت اوچ دورتنچیده تیاتر وتانسه‌لری اوزدروب قایتوبقنه یاتقان ایدوم ساعتینه قاراب آح وقت آز قالغان ایکن بو کون ساعت اون‌ایکیده کلوبقه باراچاق ایدوم خیر کلوب ساعت بیشکه قدر دوام ایده‌چك آندان اوین کیچه‌سینه باراچاقمز دیه اوز آلدینه سویلنگاچ پوچطه‌خدمتکارینه قاراب بزم تاتارلر شول قدر تعصب وآرتقه کیتوگه یز ویرمش (پوچطه‌خدمتکاری حسیس افندینك شول سوزلرونی تکلار اوچون یاننده اولان باغانا باشینه اولترمق اولغانده حسیس افندی برطینه کرتوب قاره قارشی ایکی‌سی ایکی بوکانگه اولطروب حسیس افندی سوزونده دوام ایدرك) بزلر بارچه اشسز واشدن چقغان دوستلر ایله ملّت ملّت دیه ملتك ترقیسی اوچون تیاتر تانسه اوین وادبسزلك کیچه‌لری کبی ترقی وتوغری جمعیه سوق ایله‌چك یوللری تزوب وکوستروب محبتلرون جلب قیلو اوچون آقنق نرسه‌مزی قزغانمای بتون اجتهادمزی صرف قیلساقده یوق بر ایش نماز وشریعت مریدلری (تویس) شریعت بلوچیلری بزی همان سوکمکده‌لر وهربر اشمزگه آرقلی تشوب بتون خدمتزی بر آنده یوققه چغارمقده‌لر پوچطه خدمتکاری حسیس افندینك شول سوزلرینه تعجب ایدرك نچك صوك سزك اشگزه دین بلوچیلر قارشی کیله‌لر؟ برده بنم عقلم شوکا ایرشمی نو شریعت بلوچیلر سزگه شریعتی اوگرتسونلر سز اوزگزنك خدمتگزده اولگز مونده بیت برده مخالفت. اولمسقه کیرك دیه سوزینه قارشی حسیس افندی برآز اویغه قالوب درست دوستم اسلدان قاراغانده سز ایتکانچه اولورغه کیرك امّا برآز دقت ایله

قاراغاچ آلای توگل آلار بیت اوشبو یکرمنچی عصرنیده اوتکان
عصرلر کبی حساب ایدرك تاتارلره هر کون بیش وقت نمازی
کوستروب ممکن قدر مسجدلرده ادا قیلمق واجب دیه قرآن کریمی
کوستروب ادب وغبرتی شوندان آلمق فرض دیه وعظ ونصیحت
ایدرك بزم معیشتمز اوچون فوق‌العاده اجتهادمزی صرف ایدرك
اشلنگان تیاتر تانسه اوین ادبسزلك کیچه‌لری کبی ادب وعبرت
اورنلرون حرام وحلالغه صایمق کفر وضلالة خاتون وقزلرون آلوب
بارغان جاهللر وکیبك باشلر وصالقون اینتیلیگینت‌لر کوز
آلدولارنده زنالرینه راضی اولدوقلری اوچون ایر اولمغه لایق
اولمدوقلرونداِن دیّوث اوله‌لر دیو تیاتر تانسه اوین وادبسزلك
کیچه‌لرینك دین وشریعت جهتندن فحش وبوزق طرفلرونغنه
آچوب وکوستروب بتون مسلمانلری تیاتر کبی ادب وعبرت
اورونلرینه بارودان منع ایدرك شریعتنه دعوة ایده‌لر بوبله وعظ
ونصیحت‌لر دنیا وآخرتدان محروم صالقون اینتیلیگینت وکیوم
قالوبلری قاشنده مقبول اولماسه‌ده عموما دین اسلامنك محبّی اولان
مسلمانلر قاشنده مقبول اولمقنده شبهه یوق. بو ایسه بزم اشلرمزنك
توقتالوینه وبتون پارتیه‌مزنك آچ وکسبسز قالولرینه سبب اولغان
کبی ازدواجدان باشقه معیشت ایده آلماولرینه‌ده برنچی سببدر
دیگاچ پوچطه خدمتکاری بر آز غیرت ایله درست افندم بر آدم هر
کون بیش وقتده بیش مرتبه لازم اولان عباده‌تون ادا قیلسه اول
آدم سزه کوب خدمت ایده آلماس همده خاتون وقزلروکده آتا
وایرلری شوندای اورونلرغه جیبروب یا برگه ایلتوب سزنك کوز
آلدکزه قویمق سزنك اوچون نه قدر مطلوب اولارق اویلانودان
باشقه معیشت‌کزی تأمین اولسه‌ده ایر وآتا یا قرداشلری اوچون

الوغ خورلق واویاتسزلق اولدقندان شونك خلافنده اولان وعظ ونصیحت‌لر توغری وحقیقتدر دیه‌من. بن بو سوزلری تیاتر تانسه کبی‌لر شریعت‌لری ایله حرام قیلنغان مسلمانلر حقنك أیته‌من. بوقسه بو اشلر بزده وآوروپا عالمنده تمام ترقی ایله آلغه بارمقده وعائله‌لر آراسنك انسابی یوغالتمقده حالنکه: بو اشنك ات وچوچقه‌لره‌غنه خاص اولوب انسانیتکه خلاف ایدوکون آزغنه فکری اولان هربر آدم بلور. اوشبو سوزلریمه کچکنه بر دلیل اورنینه بنم اوچون نه قدر آچی وآغر اولسه‌ده بر قصه نقل‌ایدرم. اوتکان سنه بعض دوستلرمنك تشویقی ایله تیاتر وتانسه محبه (سیوچی)لرندان بر قز ایله اویله‌نوب بر یل تولدی. بن اوز خدمتم ایله مشغول اولارق تیاتر کبی‌اورنلرغه بر اولسون بارغانم یوق. امّا خاتونم آطنه‌سینه ایکی اوچ مرتبه بارودان قالمای، بر اولسون قونمای قایتقانی یوق. شول جمله‌دان اولارق اوزغان کون کیچکی ساعت دورتلرده سزك کبی تیاترغه دیو چغوب کیتکان ایدی. بوکون ساعت سیکزده قایتوب بندان اویگه کروبکنه قالدی. نه قایده قونغان؟ وکملر ایله بولغان؟ هیچ معلوم توگل، بونك اوستینه شوندای بلمسز وجوابلری چیتون اولان سؤاللری کیلتروب جرودان طیار ایدك، بتون آوروپا عندنده بالاتفاق ادب وعبرت اورنی ایدرك قبول ایدلگان تیاتردان طیوده ممکن توگل وشول خاتونمدان حاضر بر بالاده بار، بوسی معلوم، نه کمدان اولغان، بو طاغن معلوم توگل، اشته افندم، بو واقعه‌لر بنم خصوصمده باشقه‌لری تیکشرسه‌کز بتون عائله‌سی ایله شول کسبده اولغانلری کوبرەك کوررسز. حاصل اِك قباحت اولان چوچقه وأت اشی، آوروپا خلقینك اِك عالی صنفنده جریان ایتمکده ومدنیت اورنینه قبول اولنمقده وشونك سایه‌سنده صیانة انساب (نسب‌لری

صاقلمق) هربر عاقلـگه واجب ایکن اول بتوب اورنینه کون بکون انساب محو اولمقده دیمك آوروپانك حاضرگی مدنیتی انسانیتنك خلافنده اولارق آنچه‌یه خدمت ایدیور. اوشانامن مسلمانلر آوروپا مدنیتون قبول ایده‌مز دیه انسانیتدان چقماسلر وانسانیتك خادمی اولان شریعتلرینه خلاف کیتمسلر دیه سوزن تمام ایتکاچ استیناده آلنوب ترغان بر ایسکی کوگروب بتکان اوقغه اشاره ایدرك بونرسه اوچون دیوب سؤال ایتکاچ، حسیس افندی شریعت کوستروب اشیمزگه قارشی کیلوچیلرگه اوق دیه جواب بیردی. پوچطه خدمتکاری کولوب شاید سز محمدیلری بونك ایله جیگنا آلمای مکّه مجوسلرینك بدرده مغلوب اولدوقلری کبی مغلوب اولورسز دیگاچ، حسیس افندی بر آز آچو ایله یوق بز احد صوغشی ایله تفأل ایده‌مز دیدی. پوچطه خدمتکاری خیر محمدیلرك احـد صوغشنده مغلوبیة وجیگلولرینه سبب سز اویلاغانچه مکّه مجوسلرینك اوقلری توگل بلـکه عسکر اسلامك رئیسلرینه اطاعتنی آزغنه کمچیلك کوستردکاری اولوب بویله مغلوبیة آلار اوچون الوغ بر تنبیه وعبرة درسی اولمش دیه جواب بیرگاچ، حسیس افندی بیك قزاروب پوچطه خدمتکارینك شول سوزلرینه تعجب ایدرك ایتورگه سوز اولمغاچ، افندم سز بو قدر قایدان بله‌سز دیه سؤال ایلدی. پوچطه خدمتکاری تاریخ هر قایوسون بیان قیله وخصوصی اولرق دقّة وتحقیقیمه سبب دین اسلامه شوق ومحبتم اولوب بر وقت قرداش اولورمز دیه سوزون تمام ایتکاچ، یراق توگل بر بوکان اوستنده یاشل بویاوغـه بویالوب چیتدان قاراغانده مالایلرنك طاش ایله آطووندن قورقوب، باشون بر یوغاری، بر توبن، بر آلغه، بر آرتقه بورغالاب اوچارغه ترغان یاشل قوش کبی قیلانوب اولطرغان بر آدمگه اشاره ایدرك، شول

افندی نرسه ایله مشغول دیه سؤال ایلدی. حسیس افندیك شوکا قاراب اول آدمده شریعت وقرآن ایله مشغول آدملری یاشن ایله قورقوتوغه مؤکل دیه جواب بیروب کلدی. پوچطه خدمتکارینك تعجب ایدرك کولوب خیر تاتارلری اوزکز قورقغان نرسه ایله قورقتماق اولەسز ایکن دیدیك، صابن ترلی بویاوغه بویاغان برآغاج چوکچکه اشاره ایدرك بو نه اوچون دیه سؤال ایلدی. حسیس افندی چوکچنی قولینه آلوب اشته بو بزم قرالمز تاتارلرك کیلشمگان اورنلرون شونك ایله چوکچلیمز دیه کورور اوچون پوچطه خدمتکارینه بیردی.

اولده قولینه آلوب دقّة ایدرك قاراغاچ، قاغام دیه کوترولوب بەرولـگان هربر قاداغی اوز کوتینه قادالوب کوتی یارولوب بتکان بر آغاج چوکچ ایدوکون کوروب، اشته افندم تاتارلره قاقدم دیه ظن ایتکان قاداقلروك هر برسی چوکچـکز کوتینه قادالوب بتکان دیه حسیس افندیگه کوستروب اورنینه قویدیده صاغ اولـکز دیه کورشوب چغوب اوز یولینه کیتدی. حسیس افندی اوزاتا چغوب پوچطه خدمتکاری کینکاچ، یرط پچاغینه باروب قیاما بول ایتدی‌ده، یرط اچینه کروب کیلـگان خط وتیلیگراملری اوقورغه دور بوکانینه اولطردی اول خطلری آچا ترسون بز برآز یرط اچینه کوز صالیق ایشك کرگاچده اوك یاقده سکی روشنده تاباناق بر پیچ، اوستنده نادان آغاچینك کومرلری، وشول کومرلره جهالة صولرون اردروب ضلالة اچقنلرون اچورتا ترغان بیك ضور ایسکی کوروك (اورگچ) یرطنك اورتاسنده ضورغنه بوکان اوستنده استهزأ آغاچندان یاصاب صابن ترلی بویاوغه بویاغان بر چوکچ، ایشك کرگاچده صول یاقده معصیت آغاچندان اشلنگان استال یاننده جهالة تنونی ایله قارالوب وضلالة اچقونی ایله یانوب اوزلری آدملـکدان وکیگانلری

کیبوملـکدان چغوب میمون صورتینه کرمش بر ایکی مالای قیافت
وروشلری ایله بتون عالمه عبرت وکولـکی اولسه‌لرده اوزلرون
کوروركه کوزگی وکوزلری اولمدوقندان گمانلرونچه کوله‌ر
وکولدرور اوچون دیه صورت یاصاب اولطرمقده‌لر کوروك (اورگچ)
آغزندان چقغان جهالت وضلالت تتونینك اثرندن یرطنك اچی
قارالوب ابوجاهلنك قبری کبی کورنمکده وشول جهتدان استیناغه
النمش ایسکی شابکه ویرتق اشلابکه کبی اهمیت‌سز نرسه‌لر
اولسه‌ده آچق بیان قیلمق ممکن توگل آزغنه کورنمکده‌لر ایدی.
حسیس افندی بوکان باشنده بر پا کیت توتقان آدریسون قاری
شویله یازولغان جهالت وضلالت‌سکی ژیلیزنای داروگا استانسه
مجمع الفاسقون ویرلسه ایدی مجاهر بالفسق افندی بینماز وفکه یایسه
نماز اورنینه تیاتر افندی کلوب واوینچینسکیگه پا کیتنك اوزینه
ایکانون بلگاچ آچوب اچندان ضورغنه تبریك کارتوچکه‌سون
آلوب اوشبو روشده اوقورغه باشلادی دین محمدیه‌گه قارشی تیاتر
تانسه اوین وادبسزلك کیچه‌لری کبی نفسکزه موافق ومطلوبلرگزه
ایرشدوره ترغان عزیز کیچه‌لری دنیاغه چغاروب شیخ نجدینك
باردمی ایله فوق العادة اجتهاد ایدرك محمدیلر آراسنده شایع
ایدوگزه وشوندای کیچه‌لرگزه حمد وشکرلر قیلوب عالمه نشر ایله دین
محمدیه‌نی حقارت ایدرك مسلـکگزی اشکاره قیلوگزه وشریعت محمدیه
قاشنده حرام اولان اشلره حمد وشکرلر اوقوغانده آغزگز واتلماغان کبی
تاتار اسمندانده چقماوگزی جاهل تاتارلره آچق ایدوب کوستروگزه
شادلق وسونچلرمزی اظهار ایدرك مسلك وفکرمز یولنده بدر صوغشنده
هلاك اولرق توغری جمیمه جیبرلـگان بارچه‌پارتیه‌مز ایله تبریك ایله‌مز
موندن‌صوڭ نچه ونچه شونك کبی استهزأ ومسخره‌لرگز ایلان تاتارلرڭ فکر

ومسلمانلرون حقارت قیلماقگزی اخلاص قلبمز ایله تلیمز پارتیه‌نك باش وکیلی ابوجاهل سقردان حسیس افندی شول سوزلری اوقوغاچ غایت شادلغندان نه قیلورغه بلمای وات ادیب وحیالی (توبس) ضیالی‌لرك قدر وحرمتلرون تاتارلر بلمسه‌ده فکرلرنك ثبات‌وغیرتلری سببلی تاریخ‌لره یازولوب ملك‌اوچ‌یوزاوتز یلدان بیرلی مسلمانلرك خاطرندان چقمای تللارونك سویله‌نوب کیلگان ابوجاهل ودوست‌لری بزم خدمتمزی تقدیر ایدرك تبریك قیلمقده‌لر یشاسون تیاتر تانسه واوین کیچه‌لری یشاسون آنك خادم وخادمه‌لری بتسون حرام ومکروه دیگان سوزلر اورا اورا دیب تچقروب جیبردیده قولنده اولان تبریك کارتوچکاسون اوبوب ساعت کسه‌سینه صالوب ایکنچی یا کیتنی آچوب ینه بر تبریك کارتوچکاسون چغاروب اوشبو روشك اوقورغه باشلادی. دین اسلامنك استماع الملاهی معصة والجلوس علیها فسق والتلذذ بها من الکفر یعنی اوین‌لری ایشتمك گناه واوین یاننده اولطرمق فسق وحلال حساب ایدوب طکلامق کفر دیگان حکمینه قارشی تیاتر تانسه اوین وادبسزلك کیچه‌لرون فاش ایدرك حمد وشکرلر قیلوب جاهل تاتارلری ادب وعبرت اورنی دیه آلداوگزه وشول کیچه‌لرگزنك ترقیه اوچون گلاوا استارسته‌لر صایلاغانك جاهل تاتارلری یولندان یازدرو اوچون یووان یووان تیرس قرتلرون صایلاوگزه وشول ییچکه قرصاقلرك خاتون وقزلری ایله تیاتر تانسه اوین وادبسزلك کیچه‌لروندان برده قالماولرینه بنهایه شادلقمزی اظهار ایدرك دین اسلامنك باشندان بو کونگه قدر یانغان یورا گمزه یاردم ایدوب شادلق صالدوقگز اوچون رحمت‌لر اوقیمز. وبوندان صوك نچه ونچه شونك کبی اشلرگه موفق اولماقگزی اخلاص قلبمز ایله تلیمز دعاچیلرگزنك باش وکیلی ابو لهب

جمیمدان. اوشبونی اوقوغاچ حیس افندینك یوزونده ئلله نیندای شادلق علامتلری بلنمگه باشلاب، چاچ ومییوقلری اوز آلدینه ترپایوب سلکنولرندان فکرنده اولان نرسه‌لری بلنمکده ایدی. گویه آنك قاشنده مذکور ابولهب لعین اوزینك فکرنك ثباتلیلق ایله شهرة تابوب دین اسلامه حسدندان دنیاده چدی آلمای توغری جهیمه سوق ایدولوب بو کونگه قدر تاریخ‌لره یازولوب مسلمانلرك تلنده یرگاچ بیك معزز ومقدس ایدی. شونك اوچون بو کبی آدمنك جهیم قدر جیردان مخصوص تبریك نامه جیبرمکی حسیس افندیگه بیك الوغ بخت وسعادة اولوب اشلرینك آلغه کیتمکینه بیوك امید ایله کمال شادلغندان منه (تبت یدا ابی لهب) دیه مسلمانلر هر وقت اسمون ذکر ایده ترغان ابولهبده بزم اشلرمزی تقدیر وتوقیر ایدرك تبریك ایلمش. بتسون تاتارلق یشاسون ادبسز کیچه‌لرك خادم وخادمه‌لری یشاسون نفسلره جان کرتوچی اوین وتانسه کیچه‌لری صایلانسون هر جیرده شولاری حمایه (صاقلاو) اوچون یووان قرصاقلی . . . . وتیرس قرتلری بتسون قز خاتونلرك اویالوب ترولری یشاسون قزلر ایله یگتلرك تانسه‌لری اورا اورا دیو فچقروب بترگه صوراتچی مالایلرغه قاراب زنهار یگتلر ادبی روشده تاتارلری دین علمأسندان بیزدروب بز ادیب وحیالی (تویس) ضیالی‌لره محبت ایندروگه اجتهاد ایدرك کورکاوکزی اردروب صورتلرکزی یاصارغه باشلاکز نچك اولسه‌ده نادان ملالرك آلداب آشاب یاتو اولان مقدس خدمتلری سایه‌سنده دین ودنیادان بیخبر قالغان جاهل تاتارلری حاضر قولغه آلوب چوکچلاب اوقلاب ویاشن صوقدروب اولسه‌ده شریعتلرونندان بیزدروب قرآن وحدیث‌لر اورنینه اوین واکیت‌لر طکلاوچی وعظ ونصیحت‌لر

اورنینه تانسه وادبسزلك كیچه‌لروندان قالماوچی مسجد ونمازلری
اورنینه تیاتر وقلوبلردان قالماوچی ادیب وترقی پرورلر ایدرك
شیخ‌مز نجدی طرفندان بیرلگان خدمتمزی کامل وتمام ایدرگه کیرك
دیو حسیس افندی سوزون تمام اینکاچ طلّاب تروچی میمون
کبوك بر مالای حسیس افندینك اَدَبی روشده دیگان سوزینه
قارشی بارابوزلر ادبی ایلانمی؟ یا فحش خانه‌لر ادبی ایلانمی؟ دیوب
سؤالینه حسیس افندی بارابوزلر ادبی ایله دیو جواب بیرگاچ مالای
آغزدانمی یا برندانمی؟ باشلیمز دیه سؤال ایلدی. حسیس افندی
خیر برسی ایلنك توگل، بلکه نماز کییوملری اولان چالمه چاپاندان
دیوب سوزون تمام اینکاچ، اوچنچی طشینه چبقسز تیلیگرام دیه
یازلغان پاکیتنی آچوب اوشبو روشده اوقورغه باشلادی.
اسلام شریعتی ایلان قطعی حرام اولان تیاتر تانسه اویـن
وادبسزلك کیچه‌لرون علم ومعارف اورنینه وآنده اولان
انواع فحشیاتی ادب وعبرت اورنینه قبول ایدن دوست‌لریمه
گلاوا استارسته وبارچه اعضالرگزه وشول حرام وفحش اولان اورنلرگزی
حلال حساب ایدرك باروچی اویناوچی یرلاوچیلر کبی ایك یاقن
رفیق‌لریمه بتون یر یزینه دین اسلامی اظهار وشایع ایدرك محمدك
(صلی الله علیه وسلم) علیه وآلغه چغوینه محزون ومقهور اولرق
توغری سفره سفر ایدن غزتلو باباگز عبدالله بن سلولدان اشلرگزنك
اسلام آراسنده شایع ومقبول اولوی اوچون آقتنق نرسه‌گزیده
قزغانمای حمد وشکرلر قیلوب غزته وژورناللارگز ایلان بتون
محمدیلرگه هیچده حیا قیلمای کوستروگزه: وتاتارلرك یاش یکت
وقزلرون قچاقلاشدروب تیاترگزه جییولغان بتون فاسق وغاصی‌لر
آلدنده تانساوایت ایندروگزه: یووان آق صقال وتیرس

قرتلرینڭ نماز اوقورغه مسجدلرینه بارا آلماسه‌لرده مقدس تیاتر
واوین کیچه‌لرگزی حوبلاب کیلولرینه خصوصا خاتون وقزلرون
کیتروب کوسترولرینه وکون بوینچه بای خدمتی ایله فرض اولان
نمازی ادا قیلوغه وقتی اولمغان جاهل ویخشی‌لقدان آبی تاتار
پریکاشچیکلرینڭ کیبتلرون یابو ایله یوزلرینه کرشن واینڭ‌لر
سرتوب خاتون قز کبی بیزانوب اسلرون قویه آلماسه‌لرده بیك
بلملی آبرازاونی روشن آقرونغنه ایرتوك تیاترغه باروب بایلارینڭ
خاتون وقزلرون تماشا ایدوب ساعت سیکزدان ایکیگه قدر باغانا
کبی قاتوب ترولرینه وبو ایشی شاکردلرڭ ملا ومدرس اولمغه
حاضرلنو اورنینه تیاتر بوله‌چق کون ایرتوك چغوب بیك بلملی روشن
اورام بوینچه مارش آطلاب جرولرینه وآتالرینڭ فقیر حاللاری ایله
کتاب آلورغه دیب جیبرگان بر صوم ایکی صوم آقچه‌لرینه تیاتره
کروب کوبنوب بتکان تیرس قرتلرینه آلارنڭ ماطور خاتون
وقزلرینه قاراب مڭ ترلی شهوة وفرض‌لر ایله تون ساعت اوچده
تیاتردان قایتوب ایکنچی کون ساعت اونغه قدر جقلاب ترغاچ
درس اوقو اورنینه شول کون بوله‌چق اوین کیچه‌سینه بارورغه
آقچه‌لری اولماغاچ قارت ات آقچه جیبرمی دیوب اتکاسینه صوقرانه
صوقرانه ایبرلرون صاتوب آقچه حاضرلولرینه وبای بتچه‌لرنڭ دین
ودنیالرندان بیخبر اولرق هیچ شئ بلمسه‌لرده تیاتر ایله کسب
ایدوچیلرنڭ حیالی تویس زیانلی ای ضیالی‌لر دیه تلینکه توتولرینه
معرور اولرق تیاتر کتابون بتونلای اوقوب چغا بلگاچ کامل
اینتیلیگینت بولدم گمانی ایله یاش وماطور خاتونلرون تیاتره ایلتوب
آنده اولان فاسق وجاهل‌لرڭ هر قایوسینه کوستروب تفاخر
قیلولرینه وبر ایشی نادان تیریچی بورکچی چیتکچی کیبتچی‌لرنڭ

اصول جدید فلان دیه دین بلوگه قارشی سویلاب چای‌خانه
می‌خانه‌لرده بیك ضور تاوشلر چغاروب دین علملرون تحفیف
اینسه‌لرده تیاتر اوین وادبسزلك کیچه‌لرینه حاضر اولوب آنده
اولان خاتون وقزلری تماشا قیلولرینه ومسلمانلرنك اسلام اوزره
ترقیلرینه خادملك دعوی‌سنده اولان غزته‌چیلرنك فلان کون اوین
کیچه‌سی وفلان عید کون ادبسزلك کیچه‌سی فلان وفلانه‌لرنك اشترا کی
ایله جمعه کون تیاتر اوینالەچق دیه دینلرنك فحش اولسه‌ده اعلانلر
قیلوب واولغانلرینه فلان جمعه کون تیاتر اولوب موقع تماشایه
ادیب شهیر فلاننك فلانچه اکیتی قویولوب قاره چاچلی فلانه برده
حیاسی اولمدقندن رولون یخشی چغاردی وفلانه بر آز حیاسی
اولدقندان یخشی چغاره آلمادی‌دیه اصلاح قصدی‌ایله تنقید قیلوب
صوکره فلان خانم ایله فلانلر ساعت دورتـکه قدر تانساوایت ایدوب
حاضر اولان قز ویـکتلرومز بربر آرتلی تزلوب ملی تانسه
واوینلرمزی تماشا ایدرك کوکللاری آچولوب کیفلری کیلدوکندان
هرقایوسی قزارنوب بورتنگانلر ایدی دیب دینلرنده حرام وفحش
اولان اشلری حلال منزه‌لنده ایدوب کمال شادلق ایله غزته
وژورناللاری آرقلی بتون عالمه اظهار قیلورلرینه چیکسز
شادلـغمزی عرض ایدرك بتون پارتیه‌مز ایله میلیون مرتبه
تبریك ایده‌مز وبوندان صوك شوننك کبی نچه ونچه اشلری
میدانه قویوب انواع دسیسه ونصیحتلرکز ایله بتون مسلمانلری
آلداب اوز یوللارکزه کرتوگه اجتهاد ایتمکـکزی چن قلبمز ایله
تلیمز. اسلام ومحمدنك برنچی دشمانی ومنافقلرنك باشی عبدالله بن
سلول جـیه‌مدان اشنه قرداشلروم تیاترچیاره مکتوب اسملی اثرمزنك
آخری اولان شول تبریك وتیلیگراملری اوقوکزده بولارنك دعوی–

لری بوینچه اسلامه ومسلمانلره نه کبی فائده ایده‌چکلر بر فکر ایدوکز شاید عقل وفکرلرکز نفسکزه جیگلوب ایبلیسکه اسیر اولمسه کرورسز بولارنك بو روشده ابو جاهل وابو لهب کبی لعین‌لرك تبریك والتفاتینه مستحق اولان تیاتر وباشقه‌لری ترقی ایدرسه مسلمانلردان ادب وحیاء تمام کوترولوب اورنینه دینسزلك میدان آلور. شك یوق شول قباحتلر هر قایوسی جهالت ثمره‌سی اولرق دنیاغه چقمش بولمسه دین وشریعت جهتندان قاره وجاهل اولان قریه خلقینك احوالینه باقوکزده بر فکر ایدوکز. شاید سوزومی تصدیق ایدرسز ظن ایدرم بزم ترقی پرور دعوی‌سنده اولان بعض یاشلرمز بویله تنزلمزی خاتونلرك قاچوب پرومکرینه اسناد ایدایور بویله ایسه قریه خلقی ترقی‌نك الك یوغاری درجه‌سنده اولمق کیرك. چونکه قریه خلقنده قاچو دیگان نرسه اصلا یوق بر قریه خلقی بر توغان کبی یاشایور. حالنکه اوشبو روشده اولان حریت بتون قریه‌لری جهالت آستینه تاشلاب دین وشریعتك تمام آیاق آستنده قالماقینه سبب اولمش دیو ایتسم خطا اولمس ظن ایدرم. اوزون سوزنك قصقه‌سی بوکون دین اسلامده ظاهر اولان بتون قباحت هپ جهالت سببلی ظاهراولمش شك یوق کیتمکی ده شول جهالتك کیتمکی ایله اوله‌چق دیمك دین دیانة شریعت عین‌علم ومعارف‌در. بره‌و علمگه خدمت ایدرسه دینگه خدمت ایتمش اولور. بره‌و علمگه قارشی ودشمان اولورسه دین اسلامغه دشمانلق قیلمش اولور.

آخری بار.